

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XI.

Járművek biztonsága

Minden gépjármű-tulajdonosnak célszerű felmérnie a gépjárművek biztonságának kockázati tényezőit, fajtáit, illetve megismerni azokat a módszereket, amellyel növelheti gépjárművének biztonságát.

A gépjárművek általában az első, vagy második legnagyobb beruházást jelentik az emberek életében.

Sajnálatos tény, hogy a gépjárműlopások, illetve a gépjárművekből történő lopások az összes bűncselekmények igen nagy százalékát teszik ki.

A jó óvintézkedések ezt a veszélyeztetettséget jelentősen csökkenthetik.

A gépjárművekkel kapcsolatos bűnözés következményei az alábbiak lehetnek:

- Lehetséges, hogy otthonunktól távol nehéz helyzetbe kerülünk.
- Kényelmetlenséggel kell szembenéznünk, hiszen gépjárművünk nélkül maradhatunk.
- Lehet, hogy a gépjárművet éri kár, amit meg kell javíttatnunk.
- A biztosító megemelheti a díjat.

A megfelelő biztonság elrettenti a potenciális bűnözőt. Vannak olyan dolgok, amelyeket megtehetünk és nem is kerül szinte semmibe.

Az alábbi területeken érdemes ezekre például figyelni:

- Gépjármű biztonság.
- Új és használt gépkocsi, motorkerékpár vásárlásakor
- Gépjármű és motorkerékpár biztonságos tárolásakor.

Kulcsok és indításgátlók

Minden alkalommal vegyük ki a gyújtáskapcsoló-kulcsot, használjuk az indításgátlót még akkor is, ha csak rövid időre akarunk bemenni, pl. egy boltba.

Ha nem rendelkezik a gépjármű indításgátlóval, gondoljunk el annak utólagos beépítésén.

Ajtók és ablakok

Zárjuk be az ajtókat, ablakokat és a napfénytetőt minden alkalommal, amikor kiszállunk a gépjárműből.

Értéktárgyak és más személyes tárgyak

Soha ne hagyjunk értékes holmit szem előtt a gépkocsiban. Ha kiszállunk a gépjárműből, ezeket mindig helyezzük be a csomagtartóba.

Bevásárlás

Bevásárlóközpontban, ha bevásároltunk és az autónkba bepakoltunk, már ne menjünk vissza, hiszen aki ezt kifigyelte, fel is törheti az autót. Esti bevásárláskor igyekezzünk a parkolóban a bejáráshoz közel és lehetőleg jól megvilágított helyen megállni.

Soha ne hagyjuk (látható helyen semmiképp) a gépjárműben az alább felsoroltakat:

- Csekkfüzet és hitelkártyák, vezetői engedélyek és személyes igazolványok, okmányok
- Rádió és kazettás magnó, mobil telefon, laptop, fényképezőgép, videokamera, navigációs készülék (GPS), MP3 lejátszó, stb.

Gravírozás

A gépjármű szélvédő üvegébe, fényszórójába, ablakaiba véssük/gravírozassuk be a gépjármű rendszámát.

Biztonság vezetés közben

Értékeinket ne tartsuk jól látható helyen a gépjárműben. Az ablakokat és ajtókat zárjuk be akkor is, ha gépjárművel szerviz úton, vagy parkolásra készülve lassan haladunk. Általában ezt az időt használják ki bűnelkövetésre az ajtók kinyitásával, vagy ablakokon történő benyúlással.

Biztonság parkoláskor

Ha van garázsunk, használjuk azt, ajtaját mindig tartsuk zárva. Ha nem rendelkezünk garázzsal, a gépkocsival nyitott helyen mindig jól megvilágított területen parkoljunk. Gépjárművet előszeretettel lopnak el sötét parkolókból.

Próbáljunk olyan parkolót keresni, ahol a bejutás és a kihajtás ellenőrzött, jól megvilágított, és biztonsági kamerával is felszerelt.

Új gépkocsi vásárlása

Ha új kocsit vásárol, elsődleges, hogy az legyen **BIZTONSÁGOS**. Mindig olyan modellhez ragaszkodjunk, amelyben (már gyárilag) beépített biztonsági rendszerek vannak.

Ilyenek:

Az indításgátló

Az ajtókat záró biztonsági zár

A központi zár

A látható gépjárműazonosító-szám - ez egy több számjegyből álló azonosító szám a műszerfalon rögzítve az ablakon keresztül is látható. A gépjármű törzskönyvet ne tartsuk a gépkocsiban.

A kivehető panel és/vagy a biztonsági kóddal ellátott autórádió

A gravírozás - a gépjármű rendszáma és/vagy a gépjárműazonosító-száma

Az autóriasztó

A biztonsági kerékcsavarok, felni-csavarok

A biztonsági üvegezés

A nyomkövető berendezések - ez a felszerelése teszi lehetővé, hogy a rendőrség/biztonsági szolgálat követni tudja az autót a lopás után is.

Használt gépjármű vásárlása

Nagyon sok használt gépkocsit azért lopnak el, hogy azokat jóhiszemű vevőknek továbbadják. Tény, hogy a használt gépkocsik többségével nincsenek ilyen gondok, azonban az alábbiakat tanácsos megfigyelni:

- Legyen óvatos az apróhirdetésekkkel.
- Rendelkezik-e az eladandó gépkocsi törzskönyvvel?
- Igazolás, hogy a biztosító társaságok felé, vagy más hatóság felé a tulajdonosnak tartozása nincsen.
- Ellenőrizze, hogy a gépjármű adatai megegyeznek a gépjármű okmányjaiban szereplő adatokkal.
- Az eredetvizsgálati okmányok rendben vannak-e?
- Ha a gravírozáson, vagy a jelöléseken javítást észlel, óvakodjon a gépjármű megvételeitől.
- Ellenőrizze a gépjárművön talált biztonsági jelölés valódiságát.

Ne vegyünk autót olyan eladótól, aki nem tudja bemutatni a gépjármű eredeti okmányait.

Ellenőrizzük, hogy a gépjárművet szakmailag átvizsgálták-e.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XII.

Személyi biztonság otthon

Mindenek felett a legfontosabb az ÉSSZERŰ ELŐVIGYÁZATOSSÁG.

Sokan anélkül, hogy észrevették volna, már alkalmaznak ilyen módszereket. A személyi biztonság nem új keletű, misztikus dolog. Elég csak a józanészre hagyatkozni.

A kulcskérdés.

Ha más személyeknek - mondjuk az előző lakónak - még mindig lehet kulcsa lakásunkhoz, sürgősen cseréljünk zárat. Soha ne adjunk kulcsot a lakásban dolgozó munkásnak, vagy a szolgáltatást, javítást végzőnek. Könnyen készíthet róla másolatot. *Ugyancsak haladéktalanul cseréljünk zárat, ha okmányainkat és lakáskulcsunkat ellopták tőlünk!*

Ha lakásunkba idegen bejutását vettük észre:

Mindig az adott személynek kell eldöntenie, hogy a konkrét helyzetet hogyan kívánja megoldani. Néhány javaslat:

- Maradjunk csendben, kerüljük el, hogy felfigyeljenek ránk,
 - Gyűjtsuk fel a villanyokat, csapjunk zajt,
 - Ha egyedül vagyunk, szólíthatunk hangosan valakit, mintha társaságunk lenne a lakásban.
- Az egyszerű betörők általában nem vállalják az összetűzés kockázatát.

A betörés felfedezése.

Ha észrevesszük, hogy lakásunk ajtaja nyitva van, vagy az ablakát távollétünkben betörték, ne menjünk be. Menjünk át a szomszédba, és onnan riasszuk a rendőrséget.

Húzzuk be a függönyt sötétedéskor, főleg akkor, ha egyedül vagyunk. Jó, ha a telefon az emeleten, vagy a hálóban (is) van. Biztonságot nyújt, és főleg lehetőséget arra, hogy esetleges betörés észlelésekor azonnal segítséget tudjunk hívni. Bármilyen eset legyen is, csak akkor próbáljuk meg értesíteni a rendőrséget, ha ezt biztonsággal megtehetjük.

Telefonhívásra bejelentkezés.

Csak üdvözljük a hívót, de ne adjuk meg a nevünket (*ne mutatkozzunk be rögtön a hívás fogadásakor – inkább tűnjünk udvariatlannak, minthogy feleslegesen adatokat szolgáltatassunk ki magunkról*). Ha a hívó téves számra hivatkozik, kérjük a hívás megismétlésére, de ekkor se adjunk ki információt egy idegennek magunkról, legfőképpen azt ne, hogy otthon tartózkodunk-e, vagy sem. Ha például egyedül élünk, használjunk üzenetrögzítő telefonkészüléket, így a bejelentkezés hallatán lehetőségünk van dönteni, hogy akarjuk-e fogadni az adott hívást, vagy sem. Az üzenetrögzítőnkön is lehetőleg csak annyit közöljünk, hogy: „Jelenleg nem tudom a hívást fogadni, amint lehet, visszahívom”. *Semmi esetre se azt használjunk, hogy: „nem vagyok itthon”, vagy „elutaztam, és hazaérkezésem után keresem”!*

Tolakodó, fenyegető telefonhívások.

Ilyenek ismétlődésekor vegyük fel a kagylót és tegyük félre. Néhány perccel később helyezzük vissza a kagylót. Ismételt hívásnál ne mondjunk semmit (a hívó éppen érzelmi reakciókra vár tőlünk). Ha a hívó kitartó, értesítsük a rendőrséget és a telefonszolgáltatót. Jegyezzük fel a hívások idejét és időtartamát.

Hazánkban működő telefontársaságok rendelkeznek olyan szolgáltatással, amely kifejezetten az ilyen kellemetlen telefonhívásokat igyekszik kiszűrni.

Lakásunk eladása.

Soha ne mutassuk meg lehetőleg lakásunkat a vevőnek egyedül. Akkor is így járjunk el, ha olyan házat kívánunk eladni, amelyre már nincs szükségünk, és nem abban lakunk. Ha lehet, olyan időpontra beszéljünk meg találkozót, amikor rajtunk kívül még valaki más is otthon tartózkodik.

Idegen az ajtó előtt.

Nem minden betörő, tolvaj jut be erőszakkal a lakásba. Az idős emberek különösen veszélyeztetettek, hiszékenyséjük miatt az úgynevezett álhivatalos megkeresésekre is reagálnak. Általában a legtöbb bejelentkező igazat mond, de sajnos van olyan eset is, amikor a jelentkezést éppen hiszékenyséjükre alapozzák. *A szélhámusok csak a bizalmunkba kívánnak férkőzni.* Elővigyázatosnak kell lennünk az ilyen emberekkel szemben. Lehetséges, hogy a minket megtéveszteni akarók *úgy keresnek minket, mint:*

- *különböző tárgyakkal kereskedők,*
- *sürgősen kell a telefont használnia,*
- *gáz-víz, vagy elektromos szerelőnek adja ki magát,*
- *valakit név alapján keres, de nem biztos a címben, stb.*

Az ajtó kinyitása.

Az ajtót mindig tartsuk zárva!

- Nézzünk ki az ablakon, vagy a kémlelőlukon - ha van -, hogy azonosítani tudjuk a csengetőt. Ha nem egy, hanem több személy áll az ajtaja előtt, ez már gyanús -, mert nem szokásos, hogy társaságok egynél több személyt küldjenek helyszínre. Ellenőrizzük, hogy visel-e az ajtó előtt álló személy valamilyen egyenruhát, jelzést, vagy a megnevezett cég autója parkol-e a ház előtt.

Mielőtt kinyitnánk a bejárati ajtót, győződjünk meg arról, hogy a biztonsági lánc, retesz be van-e akasztva.

- Tudja-e a csöngető személy a nevünket?
- Kérjük el az azonosító-kártyáját, igazolványát és ellenőrizzük: valóban úgy néz ki ez a kártya, mint egy hivatalos társaság kártyája; van-e rajta fénykép és az egyezik-e az ajtóban álló személlyel; a kártyán szerepel-e a társaság neve, pecsétje.
- Amennyiben bizonytalanok vagyunk, csukjuk be az ajtót. A telefonkönyvből keressük ki a társaság telefonszámát. *Ne arra a telefonszámra hagyatkozzunk, amelyet a becsengető adott meg!* Lehet, hogy az is megtévesztő telefonszám. Hívjuk fel a társaságot és kérjük visszaigazolást. Amennyiben ilyen megerősítést nem kapunk, lehetőleg ne engedjük be az ilyen személyt.

Ha továbbra is kétségeink maradnak, ne nyissunk ajtót. Hívjuk a rendőrséget a 107-es segélyhívó számon.

- Lehetőleg senkit ne engedjük be, aki más valakit keresve próbál bejutni a házba.
- Öregek, vagy akik gyermekfelügyelet miatt napközben otthon tartózkodnak, soha ne nyissanak ajtót idegennek, függetlenül attól, hogy a becsengető mit állít magáról.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XIII.

Személyi-biztonság lakáson kívül

Mindannyian elmegyünk otthonról munkába, iskolába, vásárolni, vagy szórakozni. Ez mindennapi életünk része, ám néhány egyszerű lépést ilyenkor is ajánlatos követni a nagyobb biztonságunk érdekében.

Kézitáska, válltáska hordása

- Mindig ellenőrizzük, hogy táskánk zárva van-e, és zár része a testünkhöz közelebb eső oldalán helyezkedik-e el.

- Soha ne hordjuk kulcsainkat táskánkban. Amennyiben a táskánkat ellopják az iratainkkal, kulcsainkkal együtt, akkor az iratainkból a lakcímünk is ismert lesz a tolvaj előtt. A bankkártyánk PIN kódját pláne ne tartsuk a kártyával azonos táskában. *Ne feledjük, ha táskánkat ellopják, lehetőleg kerüljük az összetűzést a tolvajjal.* A személyes biztonságunk mindig sokkal fontosabb, mint vagyontárgyaink.

Ne látható, vagy mások számára is könnyen elérhető helyre tegyük a pénztárcánkat, tárcánkat és egyéb értékeinket. Erre a belső, begombolható zsebet használjuk, vagy gondolkozzunk el az övtáska használatának előnyeiről.

Kerüljük a veszélyes helyszíneket, mint a:

- sötét utcák,
- kietlen területek,
- keskeny utcák,
- sétányokban, parkokban a nem kijelölt utak.

Mindig próbáljunk lehetőleg jól megvilágított helyeken közlekedni.

Kocogók és kerékpárosok

Ha rendszeresen sportolunk, annak időpontját és helyszínét, útvonalát változtassuk meg időközönként. Mindig jól megvilágított utakon kocogjunk, lehetőleg a járdán haladjunk. Ha parkban kívánunk gyakorolni, akkor a mások által is használt füves terepen tegyük, és olyan nyitott térben álljunk meg pihenni, ahol jól belátjuk mi is a terepet, és minket is jól látnak. Kerüljük lehetőleg az erdős, beláthatatlan részeket.

Ha úgy érezzük, hogy követnek

Ne álljunk meg, keressünk egy forgalmas területet, akár egy presszót, benzinkutat, vagy menjünk be egy üzletbe.

Lehetőleg soha ne stoppoljunk, és ne vegyünk fel idegeneket az autónkba.

Mindig bizonyosodjunk meg arról, hogy ismerjük az adott terület tömegközlekedését, illetve elég pénz van nálunk ahhoz, hogy hazajussunk - például ha sötétedésig maradunk - akár taxival.

Emlékeztetőül

A személyes riasztó nagyon hasznos lehet, de győződjünk meg arról, hogy bármilyen helyzetben képesek is vagyunk használni azt. (Bizonyosodjunk meg arról, hogy olyat vásároltunk, amely folyamatos hangkibocsátásra képes akkor is, ha eldobják, vagy leesik a földre.)

Az önvédelmi ismeretek elsajátítása sok embernek segít abban, hogy nagyobb biztonságban érezhessék magukat.

Személyi biztonság a tömegközlekedési eszközökön

A tömegközlekedési eszközökön a közlekedés általában biztonságos, de érdemes óvintézkedéseket is tennünk.

Buszok és vonatok

- Mindig tudjuk pontosan, hova megy, és melyik megállóban kell leszállnunk. Ellenőrizzük az indulási időket, különösen az utolsó busz és vonatjáratokét.
- Jegyünk és aprópénz mindig kéznél legyen. Ez biztosít minket arról, hogy ne kelljen úgy elővennünk tárcánkat, pénztárcánkat, hogy azt mások is lássák.
- Próbáljuk meg elkerülni a kietlen helyen lévő buszmegállókat, állomásokat különösen sötétedés után.
- Az éjszakai buszokon, villamosokon mindig a vezetőhöz, vagy jegykezelőhöz közel ülünk.
- Mindig olyan kocsira szállunk, amelyikben már ülnek. Ha nem érezzük magunkat biztonságban, menjünk át egy másik kocsiba.
- Felszálláskor ellenőrizzük, hogy a vészjelző hol található és szükség esetén ne féljünk használni is azt.

Személyi-biztonság vezetés közben

Mindig zárjuk be a gépkocsi ajtóit és az ablakait

- Vezetés közben a csomagokat, az rádiótelefont, fényképezőgépet és egyéb értékeket ne hagyjuk szem előtt.
 - Ha az ablakot kinyitjuk, ne engedjük le teljesen, mert várakozás közben valaki könnyen benyúlhat a kocsiba.
- Bizonyosodjunk meg a gépkocsi állapotáról, különösen, ha hosszú autóútra készülünk. Tervezzük meg az utazást, útvonalat.
- Ellenőrizzük, hogy van elég pénz nálunk, van elegendő üzemanyag és egy térkép is legyen a kesztyűtartóban.
 - Találkozóra menet mondjuk meg az érkezésünk várható időpontját és az eltervezett útvonalat a ránk várónak.

Ha valaki megpróbál minket technikai okból, vagy hibára hivatkozva „leinteni”

Vezessünk tovább, amíg egy benzinkúthoz, vagy más forgalmas helyre nem érünk, ahol lehetőségünk van meggyőződni a helyzetről, szükség esetén értesítsük a rendőrséget. (Elképzeltető hogy valaki csak a figyelmet akarta felhívni kocsink egy valós meghibásodására. Ám sok esetben ez a trükkös lopás bevezetője is lehet. Használjuk józan eszünket.) Különösen az autóutakon, autópályákon, elhagyott területen ne álljunk meg ilyen figyelmeztetésekre.

Sötétedés után parkoljunk jól megvilágított forgalmas helyen.

Elinduláskor ne hagyjuk járó motorral nyitva a kocsink az ajtaját, míg mi például a kertkapu bezárását végezzük. Ugyanez igaz a bevásárlóközpontok parkolóiban a csomagok elrakásának idején is.

Ha baj van a kocsival

- Keressünk telefont.
- Ha autópályán közlekedtünk, próbáljunk a legközelebbi szerviz-állomásra, benzinkúthoz vagy legalább a legközelebbi kijáráshoz eljutni.
- Autópályán mindig keressük meg a legközelebbi segélyhívó telefont. **SOHA ne menjünk át gyalogosan az autópályán!**

- Ha autópályán álltunk meg, húzódjunk le jobbra, amennyire csak lehet, és a vészvillogóval jelezzük kényszerhelyzetet.
- Ha autópályán közlekedtünk, ne várjunk a kocsiban, - ha ez egyáltalán lehetséges - így nagy a balesetveszély. Várjunk a jobb első ülés ajtaja mellett, vagy még inkább a leállósáv kerítésén túl.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XIV.

Bűnmegelőzési tanácsok (nemcsak) időskorúak részére (összefoglalás)

Az országos rendőrségi tapasztalatok azt mutatják, hogy a bűncselekmények áldozatává válásának tekintetében különös figyelmet kell fordítani az időskorú állampolgárok védelmére, hiszen a bűnelkövetők gyakran kihasználják kiszolgáltatott helyzetüket, jóindulatukat és jóhiszeműségüket.

Az idős emberekre a legnagyobb veszélyt a vagyoni elleni bűncselekmények jelentik, ezek közül is elsősorban a lopás (zseblopás, betöréses lopás, besurranásos lopás, trükkös lopás), csalás, sikkasztás és rablás.

Ajánlások a betörések megelőzésére:

A betörések nagy részét a délelőtti órákban és éjszaka követik el. A védekezés legmegfelelőbb módja a mechanikai (zárak, rácsok) és elektronikus (riasztók) védelem együttes kialakítása. Az idős emberek idejük nagy részét otthon töltik, így őket ez a bűncselekmény leginkább akkor fenyegeti, ha hosszabb időre elutaznak. Erre az időszakra célszerű az említett technikák mellett más módszerekkel is biztosítani a fokozott védelmet.

A postaládákban felgyülemlett reklámújságok, szórólapok jelzésként szolgálnak a betörők számára, ezért tanácsos megkérni egy megbízható szomszédot, ismerőst, hogy naponta ürítse a postaládát.

Szintén ajánlott, ha naponta – főként az esti órákban – egy ismerős bemegy a lakásba, szellőztet, felkapcsolja a villanyokat, ezzel is jelezve, hogy a lakás nem üres. Ha van rá lehetőség, szereltesünk fel időzített kapcsolót, ami az előre beprogramozott időpontokban felkapcsolja a villanyt, bekapcsolja a televíziót, esetleg rádiót, azt a látszatot keltve, hogy a lakók otthon tartózkodnak. Ha van üzenetrögzítő, ne mondjuk rá, hogy elutaztunk.

Ajánlások a zseblopások megelőzése érdekében:

A zseblopásokat jellemzően az utcán, tömegközlekedési eszközökön, piacokon követik el. Javasolt, hogy nappalra időzítsük a bevásárlást, és a pénztárcánkat tartsuk biztos helyen, soha ne a kosár vagy a táska tetején!

Kerüljük a túlszűfolt helyeket, a táskánkat szorítsuk magunkhoz, a pénztárcánkat tegyük biztos helyre!

Bankkártyánkat soha ne tartsuk a PIN kóddal együtt!

Ha mégis megtörtént a lopás, és észre is vettük, ne szálljunk szembe a támadóval, mert általában többen vannak, és kiszámíthatatlanok a reakcióik! Hívjunk segítséget (járművezetőt, jegykezelőt, járőkeleket, utastársakat) és mielőbb értesítsük a rendőrséget!

Ha az iratok mellett a lakáskulcsot is elvitték, sürgősen cseréltesük le a zárat, ha pedig a bankkártyánk tűnt el, azt mihamarabb tiltassuk le!

Elutazáskor fokozottan vigyázzunk, mert a pályaudvarokon és vonatokon jellemzőek a csomaglopások! Bőröndjeinket ne bízunk ismeretlenekre, használjuk inkább a

csomagmegőrzőt! Le- és felszálláskor is ügyeljünk táskáinkra, ne bízzuk idegen emberekre! Lopás esetén értesítsük a jegykezelőt és a rendőrséget!

Ajánlások a besurranásos lopások megelőzése érdekében:

A besurranásos lopásokat jellemzően éjszaka követik el, de természetesen nappal is előfordulnak, elsősorban családi házaknál és földszinti lakásoknál. Célszerű rácsot felszerelni a földszinti ablakokra, a bejárati ajtót pedig zárva tartani. Az értékeket ne hagyjuk elől, zárjuk el, lehetőleg lemez- vagy pénzkazettákba! Ha rajtakapunk egy besurranó tolvajt, a helyzetet mérlegelve gondoljuk át, hogy szembeszállunk-e vele.

Ajánlások a trükkös lopások megelőzése érdekében:

A trükkös lopások elkövetési módszerére jellemző, hogy az elkövető valamilyen ürüggyel bekérezkedik a lakásba, elvonja a házigazda figyelmét (pl. kér egy pohár vizet), illetve valamilyen módon megpróbálja eltávolítani szobából, majd összeszedi az értékeket, és sietősen távozik a lakásból.

Az ál víz- és gázóra leolvasók a „mérőkészülékek leolvasásának”, a szerelők a „házban tapasztalt rendellenességek” elhárításának ürügyén jutnak be a lakásba, ahonnan a sértett figyelmének elterelésével különféle értékeket tulajdonítanak el.

Az álügynökök különféle kedvezőnek tűnő üzletek felajánlásával bírják rá az idős embereket a lakásba való bejutásra, majd eltulajdonítják az értékeket.

Általános bűnmegelőzési ajánlások:

Célszerű értékarányos lakásbiztosítást kötni, valamint a műszaki cikkek gyártási számát feljegyezni. Az értékeinkről, festményeinkről készítsünk/készíttessünk fényképet, a nagyobb értékeket tároljuk bankban vagy széfben!

Idegeneket ne engedjük be a lakásba!

A következő technikai megoldással biztonságosabbá tehetjük az életünket: A bejárati ajtó mellett lehet egy kapcsolót elhelyezni, melyet megnyomva bekapcsol egy sziréna az ajtó közelében, az ajtó felett pedig villogni kezd egy jelzőfény (támadásjelző).

Ha hazaérkezéskor az ajtót, ablakot nyitva, betörve találjuk, ne menjünk be egyedül, mert a betörő még bent tartózkodhat a lakásban, és a megszerzett értékek védelmében támadólag léphet fel!

Mindenképpen javasolt, hogy a lakóközösség fogjon össze a fokozott biztonság elérése érdekében, valamint az egymásra való nagyobb odafigyeléssel javítsuk közvetlen környezetünk biztonságát.

A lakosságtól időben érkező, bűncselekmény elkövetésére utaló jelzések nagymértékben segítik a rendőröket az elkövetők elfogásában.

Mindennek ellenére ne felejtjük, tökéletes biztonság nem létezik, így sajnos fel kell készülnünk a bűncselekmények esetleges bekövetkeztére is.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XV.

A trükkös lopások jellemzői:

Ezen elkövetési módszert elsősorban az időskorúakkal szemben alkalmazzák napjainkban, hiszen az idősök életkori sajátosságaik miatt a legveszélyeztetettebbek közé tartoznak, a legkiszolgáltatottabbak.

Jellemzően az álcaként, magukat utazó árusoknak, házalóknak kiadó elkövetők kopognak be vidéken egyedül élő nyugdíjasokhoz, vagy hivatalos személynek adják ki magukat, majd bejutva a lakásba, - valamilyen ürüggyel - elterelik a sértettek figyelmét, és elemelik a készpénzt és az értéktárgyakat.

Jövetelük célját sokféle mendemondába csomagolják, a szándék ugyanaz, a jogtalan haszonszerzés, a lopás.

Előfordulhat, hogy postásnak, rendőrnek mondják magukat, mondván hamis bankjegyet kaptak a nyugdíjkézbítés során, melyet ellenőrizni, lefoglalni szükséges, és sajnos sok hiszékeny átadja a pénzét, holott a nyugdíjjal kapott pénz soha nem lehet hamis, mivel többszörös ellenőrzésen esik át.

Ne engedjük be idegent lakásába, mielőtt nem győződünk meg hitelesen annak valódi kilétéről. Ne fogadjunk el még hihetőnek tűnő magyarázatot sem. Ha valaki túlzott magabiztossággal, követelőző hangnemben, esetleg erőszakosan lép fel, azonnal hívjunk rendőrt.

Figyelem az ilyen tolvajok nagyon életszerű mesékkel állnak elő, és sok esetben az ápoltság megjelenésük bizalmat gerjeszt. Kérjük el az igazolványát, és ellenőrizzük telefonhívással valóban az adott helyről, intézménytől érkezett-e a személy!

A lakókörnyezetükben élőkkal alakítsunk ki bizalmi kapcsolatot, és kölcsönös megegyezés alapján helyezünk el elektromos jelzőkészüléket egymásnál (pl. vezeték nélküli kapucsengőt), melyet baj esetén használhatunk.

A lakókörnyezetükben gyanúsán cirkáló személyek és gépjárművet megjelenése esetén figyeljük meg a személy kinézetét, a rendszámot, a jármű típusát, színét és tájékoztassuk a helyi polgárőrséget, körzeti megbízott rendőrt.

Figyelem a lakásunkba trükkös módszerrel bekéredzkedő vagy erőszakosan behatoló elkövető agresszív, támadó is lehet, hogy ily módon szerezze meg az áhított értéket!

Éljünk az egészséges gyanakvás jogával, legyünk körültekintők, értékeink és személyes biztonságunk védelmében a legtöbbet mi magunk tehetjük!

A „betöréses” lopás

Hétköznapi nevén a betöréses lopás, büntetőjogilag a „dolog elleni erőszak” módszerével elkövetett lopást jelenti.

A betörés leggyakoribb helyszínei, az „otthonok”:

- a lakótelepi lakások, lakótömbök, többemeletes bérházak (társasházak), lakóparki lakások,
- családi házak (kertvárosi jellegű lakóegyüttes városban, falun),
- hétvégi házak, nyaralók,
- tanyák (egyedül álló, lakóterületen kívül eső épületek),
- melléképületek (garázsok, műhelyek, tárolók, gazdasági épületek, ólak stb.).

A helyszín kiválasztása

Tapasztalatok szerint a helyszín kiválasztása az elkövető részéről több tényezőtől is függ. A helyszínt meghatározhatja az érték, az áldozat (a későbbi sértett), vagy maga a helyszín (pl. a lakás) ismerete, illetve az elkövető által „kedvelt” és előtérbe helyezett betörési módszer.

A betörés helyszínét az elkövető előzetes információk alapján választja ki, egyrészt maga ismeri meg a leendő sértettet és így tájékozódik annak értékeiről, körülményeiről, másrészt megszerzi (megveszi) az információt, hogy hová érdemes betörni. Az elkövető a megszerzett információk alapján tervezi meg és hajtja végre cselekményét.

Néha a sértett kiválasztása történhet egy véletlen folytán is, például a betörést megelőzheti egy nyilvános helyen való találkozás, egy szórakozóhelyen történt alkalmi ismeretség, vagy akár a helyszínen spontán alkalmazott trükk (pl. valamely indokkal való bemenetel a lakásba) is. A spontán betöréshez a lakás pillanatnyi állapota is adhat ötletet (pl. építkezés, eladás, tartós távollét stb.).

Az elkövetési idő

A bűncselekmények zömét továbbra is a nappali órákban követik el. A lopások, ezen belül is a betöréses lopások átlag elkövetési ideje 4-10 perc. Ebben az időben benne van az elkövetés megkezdésétől (behatolás) a menekülésig (távozásig) minden cselekményhez szükséges idő. Az előbbi időtényezőből adódik, hogy az objektum biztonságát úgy kell megtervezni, hogy a különböző mechanikai „akadályok” leküzdése jóval ezen elkövetési idő fölé emelkedjen.

A betöréses lopás legjellemzőbb behatolási módszerei

A dolog elleni erőszakkal elkövetett, más szóval betöréses lopásokat leggyakrabban ajtóbefeszítés, hengerzártörés, rácslefedés, ablakbetörés, nyílászáró-kiemelés módszerével hajtják végre a bűncselekmény elkövetői. Vannak úgynevezett finom és vannak durva nyitási módszerek. Az előbbire az ajtó befeszítése, míg utóbbira az álkulccsal való zárnyitás lehet klasszikus példa.

A ” besurranásos lopás”

A besurranásos lopások jellemzője, hogy a sértett (lakástulajdonos, használó) bár otthon van, de nem tud a bűncselekmény elkövetéséről. A besurranásos lopás elkövetője általában nem alkalmaz semmiféle dolog elleni erőszakot, az ingatlanra, lakásba való bejutása lényegében akadálymentes. E lopási módszernél az elkövető kihasználja a sértett óvatlanságát (veszélyérzet nélküli állapotát), vagy éppen egy más irányú elfoglaltságát, mely lehetővé teszi számára értékeinek elvételét. A besurranó tolvaj általában a nyitva hagyott kapun, ajtón, vagy éppen ablakon jut be a lakásba, nem egyszer úgy, hogy a tulajdonos és családja otthon van, de az a behatolást nem észleli. A besurranó tolvaj megpróbál észrevétlen maradni és ugyanúgy távozni, de, ha a tolvajt a tulajdonos észreveszi, az általában a menekülést választja. A besurranásos lopás jellemzője, hogy az elkövető általában kisebb értékű tárgyakat (legtöbbször pénzt, pénztárcát, irattárcát, ékszert) tulajdonít el, melyek elrejtése nem okoz gondot, és a menekülést sem akadályozza.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XVI.

Betörések

A melléképületek, kiegészítő helyiségek elleni támadások

A főépületekhez - főleg kertesi családi házakhoz, gazdasági udvarokhoz - gyakran tartozik melléképület is. A melléképületekben sokszor értékes tárgyak, eszközök, szerszámok, járművek stb. tárolása történik. Mivel a melléképületek többsége kevésbé védett, vagy kisebb figyelmet fordítanak védelmükre, az ellenük történő jogtalan támadások is egyre gyakoribbak. Így egyre több a betörés a szerszámok kamrákba, műhelyekbe, kerékpártárolókba, terménytárolókba, állat ólakba, géptárolókba is. A lakásbetörésekhez kapcsolódóan azonban, úgy a lakótelepen, mint a kertesi övezetben leggyakoribbak a garázsbetörések. A garázsok zárszerkezetit általában könnyebben és jobban lehet feltűnés nélkül nyitni, mint a lakásokét. Ha a garázs nincs közvetlen összeköttetésben a lakással, az ellenőrzése is nehezebb. Általában a bűncselekmény felfedezése is időben kitolódik, így annak végrehajtására is több ideje van a tettesnek.

Egybeépítés esetén azonban az értékek megszerzése mellett a garázsbetörések másik célja lehet, hogy azon keresztül jussanak be a védettebb lakásba, házba.

A legtöbb lakástulajdonos nem fordít kellő figyelmet a garázs és a lakás közti belső átjárókra, azokat gyakran nyitva hagyják.

A garázsok elleni támadásoknak összességében a gépjármű, a garázsban tárolt gépjármű felszerelések, egyéb értékek eltulajdonítása, illetve a garázson keresztül a lakásba való bejutás a célja.

A betörést lehetővé tevő egyéb okok, körülmények

A bűnügyi statisztikai adatok szerint a bűncselekmények elkövetését elősegítő okok közül messze legelső helyen szerepel az óvatosság hiánya, utána következik a környezet közömbössége, és a szükséges vagyonvédelem elmulasztása, illetve a víkendházak, tanyák esetében jelentős szerepe van a terület lakatlanságának, kivilágíthatatlanságának.

A viktimológia (áldozattan) által bizonyított tény, hogy a bűncselekmények nagy részében a sértett maga is „közreműködik” azzal, hogy valamilyen módon; magatartásával, hanyagságával, nemtörődömségével, lehetővé teszi, vagy megkönnyíti - sok esetben kiprovokálja - annak végrehajtását. Például a lakáskulcsok elvesztése gyakori eset, melynek oka általában figyelmetlenség, hanyagság. E körülményt a bűncselekmény sértettjei sokszor nem ismerik el, a biztosító által való kármegtérítés megíúsulásától tartva. Önmagában egy kulcs elvesztése ugyan nem jelenti azt, hogy oda betörnek, viszont potenciális veszélyforrás a tulajdonos lakására nézve, különösen akkor, ha a kulccsal egyéb azonosítók is eltűnnek (igazolvány, iratok stb.). De például egy erkélyablak alatt felejtett létra sem növeli a ház biztonságát.

Az eltulajdonított (veszélyeztetett) tárgyak köre meglehetősen széleskörű, a korábban jellemző készpénz, arany, ékszer, értékpapírok, híradás-, és számítástechnikai cikkek mellett, a betörés céljától függően lopnak élelmiszert, okmányokat, vegyszereket, állatokat, de akár mezőgazdasági gépeket is.

A betörés utáni teendők

A betöréses lopások utáni teendők ismerete hatékonyan hozzájárulhat a megelőzéshez is, hiszen egy idő után a bűnelkövetőnek számolnia kell a gyors és szakszerű civil és hatósági reakciókkal.

A rendőrhatalóság gyors értesítése, a tényszerű adatközlés a bűncselekmény felfedezése után soron kívüli feladat, mely elősegítheti a bűncselekmény megszakítását, vagy megakadályozását, az elkövetők elfogását, a „forró nyomon üldözés” megkezdését, az eredményes adatgyűjtést, tanúkatatást és a helyszíni munkát.

Az értesítést bárki megteheti, a felfedező tanú, a tulajdonos, de az észlelés történhet például vagyonivédelmi távfelügyelet (riasztó) jelzése által is.

Vannak olyan esetek is, amikor sérült van a helyszínen, vagy tűz-, víz-, gázkiömlés keletkezik, ebben az esetben az elsődleges feladat a szakterületek értesítése mellett (tűzoltók, mentők stb.), ha lehetséges a közveszély elhárítása (gázcsap, vízcsap elzárása, tűzoltás megkezdése), az életmentés, elsősegélynyújtás.

Az eredményes nyomrögzítés, a nyomozás, a bizonyítás szempontjából fontos, ezért a helyszín eredeti állapotban való megőrzése, a nyomok megsemmisülésének megakadályozása is szükséges, a rendőrség kéréséig.

A rendőrség kérésére után, a helyszíni szemlén ajánlott a sértett (lakásbirtokos) közreműködése is, mivel a sértett ismeri a legjobban a helyszínt, ő tudja megjelölni a más számára elsőre nem látható elváltozásokat, az eltulajdonított értékek helyét stb. A kármegeterülés szempontjából a biztosítási esemény (betörés) bekövetkezése után a biztosított vagyontárgy állapotában a biztosított a szabályzat által megállapított határidőn belül csak annyiban változtathat, amennyiben ez a kárenyhítéshez szükséges. Amennyiben a megengedettnél nagyobb méretű változtatás következettében a biztosító számára fizetési kötelezettsége elbírálása szempontjából lényeges körülmények tisztázása lehetetlenné vált, a biztosítónak kötelezettsége nem áll be. Az okozott kár megszemlélése a helyszínen a biztosító feladata, azt a rendőri eljárás jogilag nem pótolhatja, és nem helyettesíti. A biztosító megteheti, hogy elfogadja a rendőrség által felmért állapotot, kárt.

A rendőrséggel való együttműködés a nyomozás során a sértettnek nem csak joga, hanem kötelessége is, amelyet a büntetőeljárásról szóló törvény szabályoz.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért XVII.

A rablás

Rablást a Büntető Törvénykönyv megfogalmazása szerint az követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot, avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetve valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez. Súlyosabban rendeli büntetni a törvény azt az elkövetőt, aki cselekményét fegyveresen, jelentős vagy különösen nagy értékre, bűnszövetségben vagy csoportosan követi el.

A klasszikus értelemben vett rablásról a köztudatban az él, hogy valamilyen dolgot, valakinek a megtámadásával, erőszakkal elvesznek. Ám rablásnak minősül az a cselekmény is, ha a tettenért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot, avagy élet, illetve testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

Módszereiben az erőszakos, útonálló jellegű elkövetés került előtérbe, a rablások egyre brutálisabbá, durvábbá válnak, sokszor indokolatlanul bántalmazzák azokat a sértetteket is, akiknek az ellenállását már egyébként is megtörték, így előfordult, hogy az életveszélyt vagy halált okozott. Több esetben a betörésnek indult cselekmény is átcsapott rablásba, amikor a tetteseket felfedező, tettenérő lakástulajdonost vagy a helyiségben tartózkodó személyt súlyosan bántalmazzák. Nem ritka az sem, hogy a tettesek minden felszólítás és előcselekmény nélkül támadnak az általuk kiszemelt objektumra, látszólagosan esélyt sem adva a védekezésre.

Magyar viszonylatban új vonásként értékelhető e kategóriában a szervezettség, az előre kiterveltség, ám mind gyakrabban követhető nyomon, hogy hogyan szemelték ki a bűncselekmény helyszínét, tárgyát, hogyan végeztek figyelést, milyen eszközökkel készültek fel a rablásra és a szerepeket egymás közt felosztva hajtották végre azt.

Mind gyakoribb a különböző eszközök igénybevétele, így a lőfegyver, fegyvernek látszó tárgy (pl. gáz-, riasztó-, hatástalanított-, játék pisztoly), kés, tör használata, vagy a megtámadott személy spray-el való lefújása, elkábítása, védekezésre képtelen állapotba helyezése. A rablók többször használtak lopott autót vagy lopott rendszámmal ellátott járművet, felismerésük, illetve a személyleírás megnehezítése érdekében álarcot, kivágott sísapkát.

A rendőrségi felderítéseket ez esetben sok körülmény nehezíti, így e bűncselekményeknél is főleg a speciális megelőzési formákra kell helyezni a hangsúlyt, az egyes elkövetési magatartások metodikai elemzésével, komplex védelmi rendszer kialakításával, alkalmazásával, az ajánlott magatartásformák és módszertani ajánlások figyelembevételével.

A magánlaksértés

Büntetőjogilag az követi el e jogsértést, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad. Továbbá az ott lakónak, vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtevesztéssel; éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve, csoportosan bemegy, vagy ott bent marad.

Magánlaksértés esetén nem a dolgok eltulajdonítása a cél. A magánlaksértés alapvetően a tulajdonos (birtokos) személyét sérti, az Alkotmányban és törvényekben biztosított magánlakás sérthetlenségéhez fűződő normákat veszélyeztet. Ez a magatartási forma alkalmas arra, hogy a lakásban különböző trükkös lopásokat, esetleg rablást kövessenek el. (Ez azonban már másként minősül.)

A csalás

Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

A tulajdon elleni bűncselekmények szempontjából az egyes vagyontárgyak annál nagyobb veszélyben vannak, minél értékesebbek és minél könnyebben, vagy minél kisebb kockázattal megszerezhetők.

Egy lakás vagy telek elég nagy ahhoz, hogy a csalók szemet vessenek rá. Már csak az a kérdés, hogy ezek mennyire védettek, vagy mennyire védtelenek, illetve az ingatlanulajdont közvetlenül, vagy közvetve védő jogszabályok mennyire korszerűek. Nem elhanyagolható az sem, hogy a tulajdonosok mennyire vigyáznak lakásukra, tudatlansággal, könnyelműséggel, éppen kapzsisággal milyen mértékben könnyítik meg a csalók dolgát és válnak esetleg hajléktalan áldozattá. Lakáscsalások régóta léteznek, de a szervezett elkövetés, az úgynevezett „lakásmaffia” az utóbbi évek jelensége, sőt napjainkban is egyre gyakrabban lehet találkozni e kifejezéssel. Nem véletlen, hogy napirenden van az idevonatkozó jogszabályok korszerűsítése és a lakásbűnözés elleni fellépés erősítése. A lakáscsalások egyik legfontosabb jellemzője, hogy sohasem a lakás megszerzése a cél, az csak eszköz a haszonszerzéshez. Egyáltalán nem jellemző, hogy saját használatra szereznek meg csalás útján ingatlant. Az effajta cselekményeket az elkövetők általában előre megtervezve, több lépésben hajtják végre, miközben gondosan ügyelnek arra, hogy minimálisra csökkentsék a kockázatot. A bűncselekmények szervezői általában jó képességű, „dörzsölt” bűnözők, akik ráadásul a jogalkalmazás sajnálatos gyengeségeivel is tisztában vannak. Gyakori jelenség, hogy a lakáscsalásokat szervezeten hajtják végre, kimondottan erre a célra alakulnak bűnözői csoportok. Tagjaik között megtalálhatók az írástudatlan felhajtók, ingatlanközvetítők, jómódú befektetők, önkormányzati lakásügyi előadók, ügyvédek. A lakáscsalási ügyekben magas az olyan esetek aránya, amelyekben a sértettek maguk is a megszokottnál nagyobb mértékben járulnak hozzá az áldozattá válásukhoz. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján kijelenthető, hogy az ingatlancsalási ügyek ma komoly kihívást jelentenek a bűnüldöző szervek számára. A lakáscsalások konkrét vizsgálata alapján megállapítható, hogy merőben más veszélyben vannak az önkormányzati tulajdonú bérlakások és a magántulajdonú lakások, illetve ezek bérlői vagy tulajdonosai.

Önmagunk és egymás biztonságáért, lakókörnyezetünk védelméért XVIII.

Gépjárművek biztonsága

A gépjárművekkel kapcsolatban több bűncselekményt lehet elkövetni, de a gépjármű eszköze is lehet bűncselekmény elkövetésének.

Gépjárműlopás

A gépkocsi lopás kriminalisztikai fogalom és meghatározás, hiszen a bűncselekmény elkövetésével a tettes alapvetően lopást követ el. A bűncselekmény tényállási elemei ezért ugyanazok, mint bármely egyéb értékes tárgyra irányuló lopásnál. A specialitást az elkövetési tárgy sajátossága adja, ami általában értékes, könnyen mozgatható, könnyen hozzáférhető, mobilizálható, gyorsan használatba vehető, gyorsan továbbadható, a további értékesítéshez viszonylag kisebb pénzt és erő befektetést igényel. Feltalálási, tárolási helye - így az elkövetés helyszíne is -, az esetek túlnyomó többségében közterület (az utca, tér, parkoló), kisebb részben pedig magánház kertje, vagy garázsa. Az elkövetési módszerek elég változatosak, de általában erőszakos behatolással kezdődnek a gépjármű belsejébe. Erőszakmentesen (lopott, talált, másolt kulcs, távirányító stb.), illetve trükkös módszerrel (valamilyen ürüggyel a tulajdonos kiszállítása gépjárműből) is megvalósul a lopási célzat.

Jármű önkényes elvétele

Ez esetben nem célja az elkövetőnek a jármű végleges eltulajdonítása, cselekménye annak ideiglenes használatára irányul. A használat után a gépjárművet általában „elhagyják”, azt a tulajdonos az esetek többségében kisebb rongálásokkal, vagy hiányokkal, de visszakapja. A jármű önkényes elvételek többségét fiatalok követték el és valószínűleg a jövőben is ez lesz a tendencia. A kis autókázásokra kölcsönvett autók divatja („joy riding”) főleg az USA-ra volt jellemző, mely divatáramlat hazánkban is hódít. De a járművet felhasználhatják más bűncselekmény elkövetéséhez is (például rablás, betörés stb.).

Gépjármű feltörés

A gépjármű feltörés egy bizonyos értékkel bíró tárgy elvétele a gépjármű belsejéből. Az idegen tárgyat az elkövető olyan módszerrel veszi ki a gépjárműből, melyhez annak ajtaját (nyílászáróit, ablakát) feltöri, megrongálja. A gépjármű feltörés jogilag, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopást jelent.

Gépjármű rongálás

Ez esetben a rongálási cselekmény a gépjárműre irányul, azon valamely elváltozást okoz. A rongálások általában az alábbiakban nyilvánulnak meg; tükrök letörése, ablaktörlők letörése, gumik kiszúrása, lámpák, búrák összetörése, ablakok betörése, fényezés összekarcolása, maró anyaggal való leöntése stb.

Rablás

A rablás akkor valósul meg, ha a gépjárművet élet-testi épség ellen irányuló közvetlen erőszakkal, fenyegetéssel, vagy öntudatlan-védekezésre képtelen állapotba helyezéssel veszik el a sértettől. A gépjárművel kapcsolatos rablások egyre gyakoribbak, nem egy esetben „útonállás-szerűek” a módszerek a leszorítás, megállítás, piros jelzésnél álló gépjármű tulajdonosa elleni támadás, gépkocsiból kirángatás stb.

Csalás

Csalás esetében az elkövetők célja a gépjármű eladása vagy megszerzése, átíratása valamely megtévesztő magatartással, melynek során a sértettet tévedésbe ejtik, vagy tévedésben tartják. A csalást különböző módszerekkel segítik elő, például a motor-, alvázszám átütésével, a forgalmi engedély meghamisításával stb. E bűncselekmények elkövetését nagymértékben megnehezítik a szakszerű gépjármű eredetiség vizsgálatok, a különböző okmánybiztonsági eszközök, a forgalmazásra, átírásra vonatkozó eljárási szabályok bűnmegelőzést segítő módosításai.

Önálló „üzletág” a gépjárművekről leszerelhető alkatrészek eltulajdonítása, továbbértékesítése. Ezen alkatrészek általában bontókba, alkatrész kereskedésekbe, vagy magán műhelyekbe kerülnek. A lopások célja valamilyen másodlagos felhasználás (továbbértékesítés, beépítés stb.), ezért e bűncselekmények a szakszerű le- és kiszérések miatt ritkán járnak külön rongálódással is. A leggyakrabban eltulajdonított tárgyak gépkocsi kerekek, ablaktörlő lapátok, tükrök, lámpaburák, antennák stb. Több esetben az üzemanyag megszerzése a cél. A gépjárművel kapcsolatos bűncselekményekkel együtt járhatnak egyéb jogsértések is, például okiratokkal való visszaélés, okirat hamisítás, csalás, vám-deviza bűncselekmények, csempészés, vagy a lopott gépjármű lehet egyéb bűncselekmény eszköze is, de lopott, vagy önkényesen használt járművel közúti balesetet is okozhatnak stb.

Az elkövetés helyszíne

A gépjárművel kapcsolatos bűncselekmények leggyakoribb elkövetési helyszínei: az utca, út, parkolók, parkoló házak, garázsok, udvarok.

Mivel a legtöbb gépjármű tulajdonosnak nincs garázsa, így az elkövetés helyszíne általában közterület, nyilvános hely. A helyszínek között különbséget lehet tenni a parkolás célja szerint is, mely befolyásolhatja a megelőzési módszer kiválasztását, például otthoni tartózkodás, bevásárlás, munkavégzés, turisztika stb.

Az elkövetés ideje

A cselekmények ismertté válása elég eltérő képet mutat, hiszen napközben a sértett több óra múlva is felfedezheti a közterületen parkoló gépkocsiját ért kárt, míg az éjszaka elkövetett cselekmények felfedezése legtöbbször a reggeli órákban történik. A gépjárművek riasztóinak jelzése sem jelent feltétlenül gyors, azonnali felfedezést a környezet közömbössége miatt. E körben értékelni kell a látenciát is, amely azt jelenti, hogy a bűncselekmény a valóságban megtörténik, de a hatóságok előtt az valamely oknál fogva rejtve marad, azaz nem válik hivatalosan ismertté. A bejelentés elmaradásának fő okai, hogy a sértettnek nincs ideje a rendőri helyszíni szemle bevárására, a rendőri eljárástól nem várnak eredményt, az okozott kár nem jelentős, illetve az ellopott, megrongált tárgyak nincsenek biztosítva.

Önmagunk és egymás biztonságáért, lakókörnyezetünk védelméért XIX.

Gépjárművek biztonsága

Eltulajdonított tárgyak

Az eltulajdonított gépjárművek zöme személygépkocsi. A gépjárművek közé soroljuk még a motorkerékpárt, haszongépjárművet, nehéz gépjárművet, speciális gépjárműveket is. A jövőben jelentősen számolnunk kell a nagy értékű robogók, motorok, de a lakókocsik (speciális tartozék és luxuscikk) eltulajdonításával is. A leggyakrabban eltulajdonított típusok függnnek az autógyárak által alkotott és éppen piacvezető márkáktól, azok megvásárolt darabszámától, a további illegális értékesítési lehetőségtől valamint biztonsági felszereltségüktől.

Napjainkban „kelendők” a német gyártmányú (Audi, VW, BMW, Mercedes) gépjárművek, de egyre nagyobb az érdeklődés a terepjárók és nagy értékű luxus gépkocsik iránt is.

Az eltulajdonított tárgy lehet maga a gépjármű, de általában minden, ami a gépjárműben, a gépjárművön van, így a gépjármű okmányok, szerelő készletek (szerszámok), pótgumik, kerekek, rádiók és rádió-magnók (CD-k), felszerelések, alkatrészek, egyéb használati eszközök, melyek a gépjárműben maradhettek, kézitáskák, vásárolt dolgok, személyes iratok és tárgyak.

Az eltulajdonított tárgyak azonosításra alkalmas adatait érdemes megjegyezni a körözés és a későbbi azonosíthatóság érdekében.

Az elkövetési módszerek változása

Az elmúlt évek során a gépjárműlopások körében új elkövetési módszerek nem jelentkeztek, viszont a korábbi évekhez képest hangsúlyosabb szerepet kaptak az új, illetve a nagy értékű gépjárművek.

A lopások jelentős része napjainkban már szervezetszerűen vagy éppen szervezeten zajlik, a klasszikus egyéni elkövetés háttérbe szorult. A gépkocsi lopás „üzletággá” nőtte ki magát, egyfajta feladatmegosztás jellemző e területre (megrendelők, tippadók, átvevők, átalakítók, további szállítók, eladók, kereskedők stb.). Továbbra is gyakori a főútvonalak és autópályák mentén elkövetett trükkös lopások módszere. A „koccanásos” módszer során az elkövető és társa kis anyagi kárt okozva neki ütközteti gépjárművüket a kiszemelt gépkocsinak, majd a kiszálló sértett helyére egyikük gyorsan beül, elindítja a rendszerint otthagytott kulccsal a gépkocsit és elhagyja a helyszínt.

Ugyanakkor az erőszak növekedése is tapasztalható a nagy értékű, gyakran luxus kivitelű gépjárművek eltulajdonítása során, mivel gyakran alkalmaznak az elkövetők fizikai erőszakot is.

Feltehető, hogy a gépkocsi lopásra szakosodott szervezett bűnözői csoportok tevékenységét a gyártóktól a kereskedőkhöz eljuttató nagybani elosztókhöz beépült személyek segítik. A „segítők” minden egyes ellopásra szánt autóhoz kulcsot másolnak, melyet pl. a jármű külső tükrének burkolata alá, vagy az első futóművének rugójára rögzítve rejtenek el.

A gépkocsi lopásra szakosodott szervezett bűnözői csoportok elkövetési módszerei között jelentős hányadot képviselt az elmúlt évben a lízingcsalással kombinált lopás. A módszer lényege, hogy az új gépkocsit egy "stróman" vásárolja meg, aki a vételhez alacsony összegért adja a nevét, majd a megbízó a lízingelt járművel külföldre utazik, vagy oda szállíttatja és a gépkocsit ott adja el.

A gépjárművek forgalomba helyezéséhez és használatba vételéhez bevezetett szabályozóknak köszönhetően hazánkban az értékesítési piac nagy része az utóbbi időben már nem a lopott

gépkocsik, hanem az alkatrészek felvásárlásból állt. Az alkatrészenkénti értékesítés megakadályozására a gépjárműbontók az illetékes hatóságok által rendszeres ellenőrzésre kerültek.

A gépjármű védelem, megelőzési módszerek

Ezek fő elemei - amelyek közül néhányat a későbbiekben részletesebben is ismertetünk -, a következők:

- vásárlási (adás-vétel) szabályok betartása,
- parkolási szabályok betartása,
- kulcsok biztonságos kezelése,
- okmányok kezelése,
- értékek a kocsiban,
- riasztók kiválasztása,
- mechanikai védelem,
- gépjármű jelölések, egyedi azonosítók, védelmi klubok,
- garázsvédelem,
- szituációs intézkedések ismerte; gépkocsi feltörés, lopás, rablás, egyéb esetén.

Adás-vétel (okmány, gk. ellenőrzése)

A gépjármű védelem alapja és első lépcsője az, hogy a tulajdonos mit tesz a védelem érdekében? A tulajdonosnak tág lehetőségei vannak az eszközök kiválasztásában, aminek azonban anyagi korlátai lehetnek. A legolcsóbb védelem a magatartási és taktikai védelem, amely olyan módszer, ami kis befektetést igényel.

A gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények megelőzése a vásárlásnál kezdődik. A vásárlásra a rendőri és civil szervezetek is több alkalommal adtak ki tanácsadó füzeteket. A gépkocsi-vásárlónak napjainkban – ha nem szakértő – nagy körültekintéssel szükséges az adás-vételt lebonyolítania. Nagyon sok használt gépkocsit azért lopnak el, hogy azokat jóhiszemű vevőnek továbbadják. Ennek elkerülésére érdekében legyen meg a vásárlóban az “egészséges bizalmatlanság” és bármilyen kétség merül fel, kérjen tanácsot szakembertől! Kérje a megvásárlandó jármű eredetiség vizsgálatát, illetve törzskönyvét, melyeknek a jármű elidegenítésekor van szerepe. Vásárlás előtt tájékozódjon a rendőrségen, hogy a kiválasztott jármű nem áll-e körözés alatt. A személygépkocsi vásárlásakor gyanús körülmény; ha az alvázszám nem egyezik meg a forgalmi engedélyben rögzített adatokkal, ha az eladó magánszemély, de az adatai nem egyeznek meg a forgalmi engedély szerinti tulajdonossal. Nagyon fontos, hogy legyen eredetiség vizsgálatról szóló igazolás. Gyanús, ha az indítókulcs nem eredeti, hanem másolat, illetve ha csak egy kulcs van a járműhöz, vagy ha az eredeti kulcs nem nyit az autón minden zárat, a gyújtáskapcsoló, vagy ajtózár csak lazán van behelyezve, esetleg mozog, vagy a gépjármű okmányain hamisítási nyomok fedezhetők fel. Az okmányok vizsgálatát sajnos kevés helyen tudják elvégezni, a hamis, vagy lopott gépjárműveket jelenleg legnagyobb százalékban az eredetvizsgálat szűri ki.

Önmagunk és egymás biztonságáért, lakókörnyezetünk védelméért XX.

Gépjárművek biztonsága II.

Mechanikai védelmi módszerek

A parkolás biztonsága elsősorban azért lényeges, mert a leparkolt, hátrahagyott gépjárműveket éri a legtöbb támadás, melynek helyszíne: általában utca, parkoló, azaz közterület. A parkoló kiválasztása, az itt alkalmazott egyéni megelőzési módszerek az „elrettetés”, különös jelentőséggel bírnak. A tapasztalat szerint minden olyan intézkedés, amely a bűncselekmény elkövetésének idejét növeli „elrettetően” hat az elkövetőre. A mechanikus védőeszközök központi eleme általában valamilyen kulccsal működtetett zárszerkezet. Hatásosságuk főleg a zárszerkezet minőségétől és a felhasznált fém keménységétől, sav és egyéb roncsolást végző folyadékokkal szembeni ellenállóságától függ. Közülük azok, amelyek a gépkocsi ablakain keresztül is láthatók, egyúttal elriasztóak, mivel már messziről jelzik, hogy „ezzel a kocsival nem érdemes próbálkozni”, vagy az kockázatos. Hátrányuk, hogy csak a gépkocsi illetéktelen elindítása ellen védenek, a kocsi kifosztását, egyes készülékeinek kiszérelését nem akadályozzák meg. További hátrányuk, hogy viszonylag költségesek, és hogy egyesek használata körülményes. Optimális biztonság csak a mechanikus védőeszközök kombinált használatával és az elektronikus autóőrző riasztóberendezés együttes alkalmazásával érhető el.

Zárvédelem

A kocsik kulcsos zárszerkezeteit az autógyárak szüntelenül tökéletesítik. A tervezők sok mindent tesznek azért, hogy a kocsik zárjai az illetéktelenek számára minél nehezebben legyenek kinyithatóak. A mechanikus kulcsok között igen elterjedt a hagyományos két- és négypályás változat. Egyre jobban tért hódít a szimmetrikus kulcs, amely használatkor közömbös, hogy melyik felével helyezük a zárba, előny tehát az, hogy nem kell mindig megkeresni a felső oldalt. A többkulcsos rendszerek mellett elterjedtek az egykulcsos megoldások is. Az utóbbiak nagy előnye, hogy a gépkocsihoz adott egyféle kulcs az összes zárszerkezetet működteti. Hátránya, hogy egy kulcs (vagy zárbetét, ajtóból, üzemanyag tank fedélből) megszerzése tökéletesen elegendő a gépkocsiba való bejutáshoz, vagy indításhoz. A zárbetét hiánya egy későbbi, tervezett lopási szándékra utal, ezért célszerű a gépkocsit fokozottabb felügyelet alá vonni. A zárok viszonylag gyenge ellenálló képességét a legkülönbözőbb rejtett és egyben elektronikus zárral próbálják biztonságosabbá tenni.

Kézifékkár

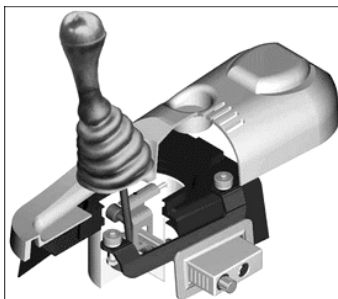
A gépjárművek illetéktelen használatát, illetve ellopását akadályozzák meg a biztonsági kézifékkárak. A kézifékkár három, másoknál több számjegyű, állandó kódszámú mechanikus zárral kerül kialakítása, amelyet a gépkocsi kézifékkarjára (vagy abba) szerelve és a kódszámot elállítva megakadályozható az előzőleg behúzott kézifékkar kiengedése. A biztonsági kézifékkár természetesen csak megfelelő műszaki állapotú kézifék-berendezés

esetén nyújt kellő védelmet, és csak akkor működik megbízhatóan, ha a kézifék jól van beállítva, azaz hatékonyan rögzíti a kocsí hátsó kerekeit.

Sebességváltózárok

A sebességváltózárok olyan speciális, magas törésállósággal, savállósággal készült fémszerkezetek, melyek rögzítik a váltókart (általában hátrameneti állapotban), ezzel megakadályozzák sebességbe kapcsolását, illetve rendeltetésszerű működését. A sebességváltókar rögzítése mindig parkolási helyzetben történik. Jelenleg külső és belső zárszerkezetek ismertek.

Kormány és pedálzárok

A gépkocsi vezetésének elengedhetetlen feltétele, hogy a kormány, a pedálok (tengelykapcsoló, fék- és gázpedál), valamint a sebességváltó zavartalanul kezelhető legyen. A bilincsszerkezetek a kormánykerék és az egyik pedál (fék- vagy tengelykapcsoló pedál) egymáshoz rögzítésével akadályozzák meg azok szabad elmozdulását. Ez az igen egyszerű mechanikus védőeszköz a kocsi feltörése után nehéz feladat elé állítja a tettest. E bilincsszerkezetek hatásossága a lakat, illetve a zár minőségétől és a felhasznált fém keménységétől függ.

Motortér-zár

A motortér zár általában egy elektro-mechanikus zárszerkezet, mely a gépjárműbe épített eredeti motortér zártól függetlenül működik. A zárszerkezet nyitása a tulajdonos által ismert helyről történik. Egyes riasztóberendezéseknél e nyitási funkció még egyéb előzetes azonosítási, élesítési, kódbeviteli és időbeli korlátokhoz van rendelve. A motortér zár jó szolgálatot tesz a gépjármű riasztó berendezésének szabotázsvédelme és a gyújtás megszakítás (immobilizer) megkerülésének megakadályozása szempontjából is. A módszer hátránya a szerviz üzemmód hiánya, illetve gyors műszaki beavatkozásnál a késedelmes nyitási lehetőség.

Önmagunk és egymás biztonságáért, lakókörnyezetünk védelméért XXI.

Gépjárművek biztonsága III.

Lélektani hatáson alapuló mechanikai védelmi eljárások

Az illetéktelen használat, illetve a lopás elleni, lélektani hatáson alapuló megelőző védőeljárások igen hasznos tartozékok lehetnek az autóban. Ezek közé sorolhatók többek között a kormánykerékre és a rendszám táblára erősíthető, lopásra figyelmeztető szerkezetek. Ezek vizuálisan hívják fel a figyelmet arra, hogy a gépjármű eltulajdonítása előreláthatólag problémás lesz, vagy pedig jól jelzik, hogy a tettes lopott gépkocsival vesz részt a forgalomban. Ilyen szerkezetek például a mechanikus kormány és pedálzárak, kézifék és sebességváltó zárok, kerékörök, rendszám tábla zárok, külső csomagtartó zárok stb..

Elektronikai védelmi módszerek

Az elektronikus autó-riasztó berendezések célja a sértett és környezetének „értesítése” a gépkocsit ért jogtalan támadásról. A riasztás általában hangjelzéssel jár, így a környezetre aktívan hat. Az elektromos autóőrző riasztóberendezések közé tartoznak a mozgásérzékelős és a nyílászárók védelmén alapuló jelfogós riasztóberendezések. Működésük lényege, hogy bekapcsolt állapotban megszólaltatják a kürtöt vagy külön szirénát, ha a kocsi megmozdul. A megfelelő érzékenység ésszerű beállítása szükséges. A nyílászárók védelmén alapuló egyszerű jelfogós riasztóberendezések többségének az a hátránya, hogy addig működnek, amíg az akkumulátor ki nem merül, vagy ameddig a tulajdonos a riasztást nem szünteti meg. Előnyük: egyszerűségük és olcsóságuk. Az ún. hagyományos elektronikus riasztó berendezések is folyamatos fejlesztéseken esnek át, így egyre „intelligensebbek”, mely azt jelenti, hogy bizonyos idő múlva a riasztási hang megszűnik, az csak újabb jogtalan beavatkozásra indul el.

Fontos előrelépést jelentenek azok az újabban alkalmazásra kerülő technikák, melyek nem a gépkocsi körüli helyszín riasztására helyezik a hangsúlyt, hanem mások számára hallhatatlan rádióhullámokkal hívják fel az autótulajdonos és más illetékesek, pl. a rendőrség figyelmét a készülő vagy a már megtörtént akcióra. Műholdas kapcsolat felhasználásával lehetséges a gépkocsi tartózkodási helyének folyamatos nyomon követése, a gépkocsi működésének letiltása, stb. Ezek a módszerek új lehetőségeket hoztak a gépkocsi riasztórendszerek fejlesztésében, alkalmazásában is. A korszerű elektronikus autóőrző védő- és riasztóberendezések megakadályozzák a gépkocsi motorjának elindítását, jelzik a kocsi megmozdítását, megemelését, a nyílászárók kinyitását, bármely elektromos fogyasztó bekapcsolását, a gépkocsialkatrészek leszerelési kísérleteit. Így nemcsak a gépkocsit, hanem az annak utasterében levő tárgyakat is védik. A hagyományos riasztók alkalmazásánál sajnos negatív tapasztalat, hogy az esetek többségében a tulajdonos nem hallja saját autójának riasztóját, vagy nincs a közelben, a környezet pedig a gyakori riasztások miatt közömbössé vált.

A legnagyobb biztonság a különböző alapelveken működő, a védekezést több oldalról biztosító védelmi eljárások, eszközök és berendezések együttes alkalmazásával érhető el.

Új elektronikus védelmi kiegészítő berendezések

A tulajdonos védelmét szolgálja még az ún. „rablásvédelmi” funkció, melynek aktiválása esetén, a riasztóberendezés - felszereltségtől függően - GPS jelzést ad a központnak és meghatározott idő elteltével megállítja az eltulajdonított autót. A jelzések átvitelére

alkalmaznak még URH, mobil telefon hang, vagy sms üzenet stb. technikákat is, ahol az autó és a kezelő között kölcsönös kommunikáció létesíthető. Így a gépjármű riasztó berendezésének távolról is utasítások adhatók.

A nyomkövetővel felszerelt rendszer azonosítja a gépjárművet, annak helyzetét, mozgását, irányát. A nyomkövetők közül legelterjedtebb az ún. műholdas azonosító rendszer. A kódadók elterjedését a hagyományos távnyitók manipulálhatósága segítette elő. A 90-es évek közepéig a gépjárműriasztó berendezések 80-90 %-a hagyományos távirányítóval rendelkezett. Ezt követően új minősítési rendszereket vezettek be, egyben magasabb kategóriába sorolták az ún. ugró kódos riasztókat. Ezek a távnyitók már nem azonos kóddal nyitottak és zártak (kapcsolták ki és be a gépjármű riasztóját) így biztonságosabbak voltak. A tökéletesebb megoldást a véletlenszerűen generált ugró kódok alkalmazása jelentette, mely már lehetetlenné tette a kódok távmásolását, ellopását, illetve annak megfejtése már csak a legprofibb és számítástechnikában jártas, nagyon magas műszaki háttérrel rendelkező bűnözőknek sikerülhetett.

Egyedi azonosító rendszerek

Jelölés üvegen

A passzív védelmi rendszer igen egyszerű felépítésű. A nyilvántartásba felvett járművek üvegfelületeire eltávolíthatatlan módon felviszik a gépkocsi rendszámát. Amennyiben közúti, vagy határellenőrzésnél olyan járművet találnak, melynél az üvegre írt rendszámok eltérnek a rendszám táblákon láthatótól, akkor a nyilvántartás segítségével azonosítható, hogy az autó lopott-e.

A rendszer számos európai országra kiterjed, amelyben a nyilvántartás alapja a gépkocsi gyári és hatósági adataitól teljesen függetlenül megállapított betűkből és számokból álló kód. Ezt a kódjelet a gépkocsi üvegfelületeibe homokfúvással, előkódolt sablon segítségével viszik fel. A jelölésnél felvett adatok bekerülnek a hazai nyilvántartással párhuzamosan az európai számítógépes nyilvántartási rendszerbe is. A nyilvántartásba vétellel egyidejűleg a gépkocsi tulajdonosa kaphat egy azonosító kártyát is.

A passzív eszközökkel dolgozó biztonsági rendszerek hatékonysága és eredményessége alapvetően függ attól, hogy a hatósági ellenőrzések (rendőrség, stb.) során mennyiben érvényesítik a figyelési rendszerben rejlő lehetőségeket. Kétségtelen előny az elkülönített kódrendszer alkalmazása, ugyanis az alkalmazott kódjel a gépkocsit teljes életútján végigkíséri, tulajdonostól és rendszámváltozástól függetlenül. További előny a működő európai szintű rendszerbe való kapcsolódás, ami a határokon kívüli követést is lehetővé teszi.

Önmagunk és egymás biztonságáért, lakókörnyezetünk védelméért XXII.

Gépjárművek biztonsága IV.

A nyomkövető, helymeghatározó rendszerek

Lokális földi rendszerek

Az aktív védelmi rendszerek esetében a járműbe egy kisméretű rádiófrekvenciás jeladó kerül beépítésre. A különféle kivitelű jeladókhöz automatikus működésű távvezérlő tartozik. Ha a gépkocsi vezetője a távvezérlővel együtt eltávolodik az autótól, bizonyos idő elteltével a jeladó figyelő (riasztásra kész) állapotba vált. Ettől kezdve, ha feszültségváltozás jön létre a gépkocsi villamos rendszerében (pl. az indítómotor működtetése), akkor a vészjelek sugárzása beindul.

A készülék a jármű illegális használata esetén aktivizálódik. Ezek a vészjelek az erre a célra készített speciális vevőkészülékkel érzékelhetőek. Más rendszerekkel kombinálva egy speciális gépjármű azonosító rendszer számítógépes videó-egysége automatikusan felismeri az álló és a mozgó járművek rendszámát, rádiófrekvenciás azonosító rendszere azok rádiófrekvenciás kódját, az azonosító kártya pedig egyértelműen egymáshoz rendeli a gépjárművet és annak tulajdonosát. A felismert adatok alapján adatbázisában azonosítja a járműveket és az így nyert információkat kommunikációs csatornáin át a kívánt helyre továbbítja. A rendszer helyhez telepített és gépkocsiba szerelt formában, valamint hordozható kivitelben egyaránt kialakítható.

A rendszámfigyelő rendszerek általában klub-rendszerek, az adatok felhasználása a tulajdonoson múlik, míg szélesebb körű alkalmazásukra a hatóságokkal való együttműködési szerződések alapján kerülhet sor.

Globális rendszerek

Global Positioning System, a „GPS”

A GPS rendszert az Amerikai Egyesült Államok Hadügyminisztériuma kezdte el fejleszteni 1973-ban. A műholdas navigációs rendszerrel egy adott „objektum” helyzete, sebessége, mozgása, mozgás-iránya, a földön bárhol és bármilyen időjárási viszonyok között meghatározható. Napjainkban pedig már széleskörű civil felhasználásával is találkozhatunk, így a gépjárművek helymeghatározásával jelentősen elősegíti a felderítést és a bűnmegelőzést is.

Meg kell említeni, hogy egyes GPS készülékek olyan szolgáltatásokkal is rendelkeznek, melyek nem feltétlenül igénylik a központi távfelügyeleti GPS szolgáltató közreműködését, tehát az adatok vétele történhet kisebb közösségekben (pl. autótulajdonosok klubja, polgárőr szervezet, lakóközösség, SZEM – tagok, vagy akár egyéni számítógépen is). A GPS rendszer sem tökéletes, de az eltulajdonított gépjárművek nagy részét képes időben megvédeni és megtalálni. A felderítést, vagy észlelést nehezíti, ha a bűnözők tevékenységüket megfelelő műszaki háttérrel fedezik (pl. fémfóliával való letakarás, konténerben való szállítás, illetve GSM hálózat blokkolása). Egyes terepviszonyok az „elektronikus árnyékoltság” miatt szintén nehezíthetik a GPS rendszerek működését. A jeltovábbítás sabotálása ellen a legtöbb GPS vevőkészülék azonban már fel van szerelve védelemmel. Magyarországon több gépjárművédelmi GPS szolgáltató működik, az 1997-es belügyminisztériumi gépjárművédelmi tender „győztesei” egymással és a hatóságokkal szerződés alapján működnek együtt.

GPS-GSM segélyhívó rendszerek

A pozíció meghatározáson alapuló segélyhívó rendszerek alapja a GPS, ahol az átviteli technikát szintén – a már ismertetett – GSM mobil kommunikáció biztosítja. A segélyhívás alapján a bajba jutott személy (autós) pozíciója méterre pontosan meghatározható. A segélyhívó berendezésbe szöveges átvitel is programozható. A jelzés átvitelt általában kis hatótávolságú rádióadó biztosítja a személy és a gépjármű között, így a vészjelek továbbítása a központba végül is a gépjármű központi berendezésén keresztül valósul meg. A segélyhívó kiválóan alkalmas támadás, baleset, vagy bármely vészjelzésre (egyéb rendkívüli esemény jelzésére a gépjárműbe telepített segélyhívó rendszerből).

Egyedi azonosító rendszerek / chipek, egyéb látható és nem látható jelölések/

Jelölés a gépjármű karosszérián

A jelölések célja kettős, a lopás megelőzése, az elloptott jármű megtalálás esetén pedig az azonosítás. A gépjármű külső és belső felületén a jelölés lehet látható, vagy nem látható (pl. UV). A látható jelölések lehetnek; rendszám, alvázszám töredék, egyedi kód, név, fantázianév. Továbbá a jelölés lehet eltávolítható és nem eltávolítható (a festék látható, vagy nem látható, mert pl. bediffundál az alatta lévő festékanyagba, sőt a fémrétegbe is).

Chipek elrejtése

A chipek egyedi azonosító jelzéseket hordoznak a gépkocsiról, amik láthatóan (leolvashatóan), vagy rejtve vannak a gépkocsiban. A gépjármű egyes esetekben, pl. valamely klubrendszerhez való tartozás esetén egységesen azonosítható, míg más esetekben csak a tulajdonos iránymutatása alapján kereshető az egyedi azonosító jel (chip). Az egyéni védelmi módszerekbe alapvetően bevonható és megkereshető szervezetek az autóklubok, jelölést végző szervezetek, klubok, riasztó rendszereket szerelő és azokat felügyelő klubrendszerek vagy vállalkozások, civil autókereső rendszerek, tanácsadó irodák, biztosítók, segélyhívók stb. A biztosítók listával rendelkeznek azon berendezésekről (riasztók, nyomkövetők, azonosító eljárások), amelyek a gépjárművédelemben felhasználhatók és javasoltak, emellett nagy szakértelemmel rendelkező tanácsadóik rendelkezésre állnak a megfelelő eszköz megválasztásában és telepítésében is.